

בית שמאי פרק שלשה עשר יבמות

קיא.

תוס' חד מקמאי

מסקנא דשמעת' חרשת קנויה ומשוויירת קטנה קנויה ואינה קנויה והא דתנן חרשת וקטנה בא יבם על הקטנה וחזר ובא על החרשת או שבא אחיו על החרשת פוסל את הקטנה בדיון הוא דלא פסל הקטנה ממז"ג אי קטנה קנויה היא אין ביאת האח ביאה כלום ואי לאו קנויה היא נכרית בעלמא קא נסיב. אלא להכי פסל את הקטנה שהיא ראשונה דלמא קדים ובעל חרשת ברישא: תניא ב' אחים נשואים ב' אחיות קטנה וחרשת מת בעלה דקטנה חרשת יוצא' בגט וקטנה תמתין עד שתגדיל ותחלוץ מת בעלה של חרשת קטנה יוצאה בגט וחרשת אסורה לעולם ואם בא על חרשת נותן לה גט והותרה אלמא חרשת קנויה ומשוויירת וקטנה קנויה ואינה קנויה (ה) והיל' ביאת קטנה ביאה פסולה ולא (פגמיה) [פטררה]:

(א) נראה דל"ל דלי אמרת חרשת קנויה ואינה קנויה וכו' הו"ל צ"ל דחרשת צ"ל פסולה ולא פטרה.

תיתיב גביה ממה נפשך. פירש צונטרסם ואי קשיא ממני' הבא על הקטנה ואחר כך בא על החרשת פסל את הקטנה ואמאי לא אמר תיתיב גביה הקטנה ממה נפשך אי קנויה היא חרשת היא ולא נכרית בעלמא היא ומיך דגורין דלמא בעיל חרשת צרישא דלקמן צבריית' וקשה דקמני צברייתא ואם בא על החרשת נותן לה גט והותרה ואמאי לא גורין צא על החרשת אטו מת בעלה של קטנה ובא עליה דלא משתריא בגט אלא בתליה דציאה פסולה לא פטרה כי הכי דגורין צמתני' ושמה כיון שלא היה תקנתא לחרשת לא רזו לאוסרה אסור עולם:

הויא לה ביאה פסולה וצא פטרה. וא"ת המינח לעיל פרק ר"ג (דף י:) דציאה פסולה לא פטרה דגורין ציאה אחר הגט אטו ציאה אחר חליה אצל הכא מרי מששא איכא וי"ל דהכא נמי אי פטרה אמרי דציאת חרשת ציאה כשירה היא ואע"פ שהיא אחר ציאת הקטנה ולא לאילופי בגדולה שאחר שצא על הגדולה יחזור יוצא על אחותה: לאחר

היא הא נפקא משום אחות אשה אי לאו קנויה שפיר מיבם אלא אי אמרת חרשת קנויה ואינה קטנה קטנה ומשוויירת כי בא על חרשת אמאי נותן גט והותרה הויא ליה ביאה פסולה וביאה פסולה לא פטרה הא מני רבי נחמיה היא דאמר ביאה פסולה פוטרת מחליצה אי רבי נחמיה אימא סיפא מי שהיה נשוי שתי יתומות קטנה וחרשת ומת בא יבם על הקטנה וחזר ובא על החרשת או שבא אחיו על החרשת נאסרו שתיהן עליו כיצד תקנתן חרשת קנויה ומשוויירת קטנה קנויה ואינה קנויה ורבנן היא משום הכי תמתין עד שתגדיל ותחלוץ דדלמא קדים ובעיל חרשת ברישא והויא ליה ביאה דקטנה ביאה פסולה אלא אי אמרת רבי נחמיה הא אמר ביאה פסולה פטרה אלא שמע מינה רבנן היא ש"מ אמר רב אשי מרישא נמי שמע מינה דרבנן היא דקתני אם בא על החרשת נותן לה גט והותרה ולא קתני אם בא על הקטנה נותן לה גט והותרה אי משום הא לא איריא חרשת דלית לה תקנתא דהיתירא קתני תקנתא דאיסורא קטנה דאית לה תקנתא דהיתירא לא תני תקנתא דאיסורא: **בתנ"י** מי שהיה נשוי לשתי יתומות קטנות ומת ובא יבם על הראשונה וחזר ובא על השניה או שבא אחיו על השניה לא

תיתיב גביה ממה נפשך דהא אחרונה לא פסלה לה עליה דאם שתיים קנויות אין האחרונה פוסלת הראשונה דאין אחר ציאה כלום ואם זו (קנויה) וזו אינה קנויה אינן כרות זו לזו אלא חדא קנויה ומשוויירת וחדא ספק. ומדבר שמעינן דחרשת היא הקנויה והמשוויירת

תיתיב גביה ממה נפשך אי קנויה היא הא קנויה היא ואי לאו קנויה היא הא נכרית בעלמא היא וכי תימא קטנה אמאי תמתין עד שתגדיל ותחלוץ תיתיב גביה אי קנויה היא הא קנויה היא אי לאו קנויה היא נכריתא בעלמא היא אם כן חרשת במה תיפוק אמר רב ששת הכי נמי מוסתברא כדקא מתרין רב הסדא אליבא דרב (ה) דתניא שני אחין נשואין שתי אחיות יתומות קטנה וחרשת מת בעלה של קטנה חרשת יוצאה בגט וקטנה תמתין עד שתגדיל ותחלוץ מת בעלה של חרשת קטנה יוצאה בגט וחרשת אסורה לעולם ואם בא על החרשת נותן לה גט והותרה אי אמרת בשלמא חרשת קנויה ומשוויירת קטנה קנויה ואינה קנויה משום הכי דכי בא על החרשת נותן לה גט והותרה דאמרת ממה נפשך אי קטנה קנויה היא הא נפקא משום אחות אשה אי לאו קנויה שפיר מיבם אלא אי אמרת חרשת קנויה ואינה קטנה קטנה ומשוויירת כי בא על חרשת אמאי נותן גט והותרה הויא ליה ביאה פסולה וביאה פסולה לא פטרה הא מני רבי נחמיה היא דאמר ביאה פסולה פוטרת מחליצה אי רבי נחמיה אימא סיפא מי שהיה נשוי שתי יתומות קטנה וחרשת ומת בא יבם על הקטנה וחזר ובא על החרשת או שבא אחיו על החרשת נאסרו שתיהן עליו כיצד תקנתן חרשת קנויה ומשוויירת קטנה קנויה ואינה קנויה ורבנן היא משום הכי תמתין עד שתגדיל ותחלוץ דדלמא קדים ובעיל חרשת ברישא והויא ליה ביאה דקטנה ביאה פסולה אלא אי אמרת רבי נחמיה הא אמר ביאה פסולה פטרה אלא שמע מינה רבנן היא ש"מ אמר רב אשי מרישא נמי שמע מינה דרבנן היא דקתני אם בא על החרשת נותן לה גט והותרה ולא קתני אם בא על הקטנה נותן לה גט והותרה אי משום הא לא איריא חרשת דלית לה תקנתא דהיתירא קתני תקנתא דאיסורא קטנה דאית לה תקנתא דהיתירא לא תני תקנתא דאיסורא: **בתנ"י מי שהיה נשוי לשתי יתומות קטנות ומת ובא יבם על הראשונה וחזר ובא על השניה או שבא אחיו על השניה לא**

(א) [לעיל נ: נא: ג] כ"ה, א כ"ה ובי תימא.

הגהות הב"ח
(א) גמ' רב הסדא אליבא דרב דתניא שני וכו' שתי אחיות יתומות מ"מ וי"ב כ"ה אין זה: (ב) רש"י ד"ה הא קנויה וכו' ויקא אבתרה הס"ד:

משום אחות אשה וכו' כניסה זנות בעלמא היא ואי קטנה לאו קנויה היא שפיר ייבם: **אמאי נותן לה גט והותרה.** הא איכא למימר דלמא חרשת קנויה היא לגמרי לאחיו וקוקה לו וקטנה לא דחיא לה דקנויה ומשוויירת היא וציאתה ציאה פסולה שהרי אחות אשה במקמת היא וציאה פסולה לא פטרה מייבום וזריכה גט לציאתה וחליצה לזיקתו וחרשת לאו צת חליצה היא: ר' נחמיה. בפרק ר"ג (לעיל דף י:): **יסומו.** משום קטנה נקט: **נאסרו שפיהן עליו.** אע"ג דקטנה מדינא לא מיפסלה עליה משום ציאה דחרשת ממה נפשך אי קטנה קנויה ליכא מרי צת ציאתה ואי לאו קנויה היא נכרית בעלמא היא אפ"ה אסורה דמפרש לקמן משום גזירה דלמא אחי למיעבד איפכא ובעיל חרשת צרישא וציאת קטנה פסלה לה דשמא קנויה היא כולה ואחי למימר נמי תיתיב חרשת גביה: **חרשא יוציא בגט.** ושריא ממה נפשך אי קטנה קנויה היא מיפטרר חרשת ציאתה דקטנה ואי לאו קנויה היא פטורה ציאה ידיה: **קטנה סמפין כו'. דמפרש טעמא: אי אמרת בעלמא.** רישא גבי אחיות דקתני אם בא על החרשת נותן לה גט והותרה משום דחרשת קנויה ומשוויירת וקטנה קנויה ואינה קטנה וממה נפשך חרשת צת גיטא מיפטרר אי משום אחות אשה אי משום יבומה שהיא צהיתר שאחותה לא היתה קנויה אצל אי הוה אמרינן איפכא קטנה קנויה היא ומשוויירת וחרשת ספק תו לא מיפטרר חרשת בגט דלמא קנויה היא ולא נפקא משום אחות אשה שקנין אחותה הקטנה משוויירת וציאתה נמי לא מיפטרר דציאה פסולה היא שהרי אחות אשתו היא ומתני' בזנן היא. ומש"ה קתני סיפא גבי נכרית קטנה ציאה חליצה ואע"ג דממה נפשך ציאתה צהיתר הואי וגיטא גט גמור משום גזירה דלמא קדים ובעיל חרשת צרישא ואחי למימר נמי מרישהו ליפקו בגט וקטנה שהיא אחרונה לא סגי לה צגיטא דלמא קנויה היא ולמא קמיה דלא איפטרר חרשת ומשוויירת וציאה ידיה נמי לא מיפטרר דציאה פסולה היא דקס עליה בציסור שני גמים: **אלא אי אמרת קטנה קנויה ומשוויירת.** וחרשת ספק ומרישא דקתני באחיות אם בא על החרשת נותן לה גט והותרה שמעינן דציאה פסולה פוטרת סיפא נכרית אמאי קטנה ציאה חליצה בעלמא אפוקי מפיקין לה מינייה דלמא חרשת אחרונה קנויה כולה ופסלה לה עליוהי אלא צגיטא חסיג לה דציאה עלמה פוטרתה דציאה כשרה היא ואי נמי חסיג לה פסולה משום דקיימא זיקת חרשת דאיכא למימר קנויה לגמרי הא א"ר נחמיה ציאה פסולה פטרה: **מרישא נמי.** גבי אחיות: **ש"מ דרבנן היא.** דקתני גבי מת בעלה של חרשת אם בא על החרשת נותן לה גט וגבי מת בעלה של קטנה דקתני קטנה תמתין ולא קתני אם בא על הקטנה נותן לה גט והותרה אלמא רבנן היא ומש"ה לא נפקא בגט דציאתה פסולה דחרשת קנויה במקמת וזו אסורה משום אחות אשה ומייבום לא מדחיא דלמא קטנה קנויה כולה וקנין משוויירת דלחיותה לא דחי לה: **דליס לה סקנא דהייסורא.** דקתני צה וחרשת אסורה לעולם: **בתנ"י** לא